

Р Ъ Ч Ъ

ПРОИЗНЕСЕНА ОТЪ Г. Н. САЛЧЕВЪ НА 22 НОЕМВРИ ПРЕДЪ
ГРАДИНАТА „ЦАРЬ СИМЕОНЪ“ ВЪ ПЛОВДИВЪ.

Сладкопойни Пѣвцо,

Когато проблѣсцитѣ отъ житейското благодѣнствие на високо културна Европа прашаха послѣдно прости, ти, пратенико съ „Прѣпорецъ и Гусла“, се понесе, за да възвѣстишъ на привидно хуманната цивилизация, че тя е горко измамена и е готова да се мами!.. И ти, нагласявайки тази своя гусла, прѣплете прѣсти изъ струнитѣ ѝ и запѣ, за да не спрешъ ето вече половинъ вѣкъ.

Отначало тихо пригласяше съ нея пѣсни за небесата, за звѣздитѣ, за планетата ни, за цвѣтята.

Ала зловѣщата участъ трѣбваше да изтрѣгне отредената данъ и отъ твоята състрадалческа натура и да ти повели да развѣшешъ прѣпореца за свобода на роба. . .

Тжжовни бѣха тогава твоитѣ звуци, поете!

Поразенъ отъ животинския, необузданъ инстинктъ на азиятеца, ти изсипа скѣрби:

за славно минало,

за адски патила,

за пустота на китни джбрави,

за руинитѣ на древно величие,

за пепелищата на Батакъ, Перушица, Стара-Загора,

за потъналата въ море отъ кръвъ родина.

Дважъ по-тжжовенъ, обаче, си оста факта, че не само пасивностъ на самосъзнания великодушенъ европеецъ бѣ откликъ на стона, но и съ нищо неоправданото негово прѣзрѣние къмъ злокобната ни орисия. . .

И ти, народния ни трибунъ, процѣпи простора:

„О, Боже, що съгледвамъ (четемъ днесъ ни туй)

Европа се заклина, тирана да пази и бичътъ на свѣта

И милость християнска въ душата ѝ застина,

И смѣй се безпощадно надъ нашѣ тегла“.

Така човѣчеството стана за тебе трупъ!